

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

SPRENDIMAS

DĖL I. B. IR AAS „BTA BALTIC INSURANCE COMPANY“ GINČO NAGRINĖJIMO

2017 m. balandžio 19 d. Nr. 242-162

Vilnius

Lietuvos bankas gavo I. B. (toliau – pareiškėja) atstovaujančio advokato A. B. (toliau – pareiškėjos atstovas) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjos ir AAS „BTA Baltic Insurance Company“, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2016 m. gruodžio 2 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu susidūrė pareiškėjos valdyta transporto priemonė „Nissan Primera“ ir transporto priemonė „GAZ 5A23507“. Pareiškėja, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 straipsnio 1 dalimi, draudikui, apdraudusiam transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojų civilinę atsakomybę, pateikė pretenziją dėl padarytos žalos.

Draudikas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 14 punktu, kuriame nustatyta, kad turtą remontuoti ekonomiškai netikslinga, jeigu būtinos remonto išlaidos yra lygios 75 procentams turto rinkos vertės iki eismo įvykio arba didesnės, priėmė sprendimą transporto priemonę „Nissan Primera“ dėl 2016 m. gruodžio 2 d. įvykio pripažinti sunaikinta. Draudikas nustatė, kad transporto priemonės „Nissan Primera“ rinkos vertė iki jos sunaikinimo sudarė 1 640 Eur, o likutinė vertė – 382 Eur. Draudikas pagal Taisyklių 14 punkto nuostatas apskaičiavo 1 258 Eur žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo, žala buvo apskaičiuota iš draudiko nustatytos 1 640 Eur automobilio rinkos vertės atėmus 382 Eur likutinę vertę.

Draudikas pareiškėją informavo apie priimtą sprendimą išmokėti 50 procentų draudimo išmokos, atlyginančios draudiko nustatytą žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo, nes 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracijos 14 laukelyje pareiškėja savo parašu patvirtino dalinę atsakomybę už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio metu padarytą žalą.

Pareiškėjos atstovas, nesutikdamas su draudiko sprendimu dėl draudimo išmokos sumažinimo, kreipimesi į Lietuvos banką nurodė, kad prieš 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykį pareiškėja važiavo iš Gudakiemio kaimo į Rūdiškių miestą, esantį Trakų rajone. Kelyje Grendavė–Rūdiškės pareiškėja važiavo apie 50 km/h greičiu, nors leistinas greitis minėtame kelio ruože yra 70 km/h.

Pareiškėjos atstovas nurodė, kad prieš pareiškėjos valdomą automobilį važiavo L. L. vairuojama transporto priemonė. L. L. vairuojama transporto priemonė ir pareiškėjos vairuojamas automobilis „Nissan Primera“ važiavo į įkalnę. „Pareiškėja pamatė, kaip L. L. staigiu judesiu beveik pačioje įkalnėje pasuko nuo kelio į griovį. Pareiškėja pagalvojo, kad tame ruože yra itin slidu ir ėmė važiuoti atsargiau. Pareiškėja užkilusi į įkalnę staiga pamatė per visą kelią skersai kaip kliūtį stovintį automobilį „GAZ 5A23507“. Automobilis nejudėjo, jis buvo pastatytas per visą kelią, nepaliekant tarpo pravažiavimui. Nebuvo jokių avarinių ženklų, kuriais transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas būtų pažymėjęs kliūtį.“

Pareiškėjos atstovas nurodė, kad pareiškėja pradėjo stabdyti, tačiau susidūrimo su automobiliu „GAZ 5A23507“ išvengti nepavyko. Pareiškėjos atstovo teigimu, tik dėl to, kad pareiškėja pamatė netikėtą L. L. manevrą – staigų posūkį į griovį dėl kelių užtvėrusio automobilio „GAZ 5A23507“, ir sumažino greitį, pavyko išvengti didesnių 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio padarinių.

Pareiškėjos atstovas nurodė, kad transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas pripažino esąs atsakingas už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio metu padarytą žalą, tačiau pareiškėja, pildydama 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaraciją, per klaidą pasirašė 14 laukelyje. Pareiškėjos atstovo teigimu, pareiškėjos klaidą patvirtina aplinkybė, kad 15 laukelyje, kuriame turi pasirašyti abu eismo įvykio dalyviai, savo parašais patvirtindami, kad užpildytoje deklaracijoje pateikta informacija yra tikra ir teisinga, pareiškėja nepasirašė (2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracijos 15 laukelyje pasirašė tik transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas). „Kitaip tariant, pareiškėja supainiojo parašo vietas ir vietoje 15 laukelio pasirašė 14 laukelyje.“

Pareiškėjos atstovas nurodė, kad pareiškėja dėl klaidingai pasirašytos 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracijos kreipėsi į policijos pareigūnus. 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracija buvo perrašyta, ir transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas joje patvirtino esąs atsakingas už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykyje padarytą žalą. Tai, kad būtent transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas yra atsakingas už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio kilimą, patvirtina faktas, kad vairuotojas buvo nepakankamai atsargus: paliko automobilį kelyje kaip kliūtį, neįjungęs nei avarinių šviesų, nei pastatęs išpėjamųjų ženklų, todėl pažeidė 2002 m. gruodžio 11 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 1950 patvirtintų Kelių eismo taisyklių (toliau – Kelių eismo taisyklės) 9, 10, 11, 92, 141 punktų ir 150.2, 150.10, 150.11 papunkčių reikalavimus. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjos atstovas konstatavo, kad dėl neteisėtų transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojo veiksmų buvo nepataisomai sugadintas pareiškėjos valdomas automobilis „Nissan Primera“.

Pareiškėjos atstovas pabrėžė, kad nors draudikas „neva atliko 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio tyrimą, tačiau šį tyrimą jis atliko jau praėjus kelioms savaitėms po eismo įvykio, draudikas nebuvo atvykęs į 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio vietą, jis vadovavosi netiesioginiais įrodymais, todėl draudiko atliktas tyrimas nėra objektyvus ir teisingas“, o draudiko sprendimas sumažinti draudimo išmoką yra nepagrįstas. Remdamasis kreipimesi į Lietuvos banką nurodytomis aplinkybėmis, pareiškėjos atstovas Lietuvos banko prašė rekomenduoti draudikui išmokėti pareiškėjai nesumažintą draudimo išmoką, atlyginančią žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo.

Atsiliepime į pareiškėjos atstovo kreipimąsi draudikas nurodė, kad administruojant 2016 m. gruodžio 2 d. įvykį surinkti faktiniai duomenys (2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyvių užpildyta eismo įvykio deklaracija, transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų paaiškinimai, 2016 m. gruodžio 2 d. įvykio vietos ir sugadintų transporto priemonių apžiūros duomenys) ir automobilių sugadinimų pobūdis pagrindė abipusę eismo įvykio dalyvių atsakomybę už padarytą žalą. Draudikas teigė, kad prieš įvykstant 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykiui abu šio eismo įvykio dalyviai pažeidė Kelių eismo taisyklių reikalavimus. Draudikas nurodė, kad turima informacija patvirtina, kad 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykis įvyko transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojui pažeidus Kelių eismo taisyklių 91.1 papunkčio reikalavimus, kad avarinė šviesos signalizacija transporto priemonėje, jeigu tokia įrengta, privalo būti įjungta priverstinai sustojus, kur sustoti (stovėti) draudžiama. Draudiko teigimu, transporto priemonės „Nissan Primera“ valdytoja pažeidė Kelių eismo taisyklių 127 punkto reikalavimus, kad vairuotojas privalo važiuoti neviršydamas leistino greičio. Pasirinkdamas važiavimo greitį, vairuotojas turi atsižvelgti į vairavimo sąlygas, ypač vietovės reljefą, kelio ir transporto priemonės būklę ir krovinį, meteorologines sąlygas, taip pat eismo intensyvumą, kad galėtų sustabdyti transporto priemonę iki bet kurios iš anksto numatomos kliūties. Jis turi sulėtinti greitį ir prireikus sustoti, jeigu to reikia dėl susidariusių aplinkybių, ypač kai blogas matomumas.

Draudikas pabrėžė, kad abu 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyviai, valdantys didesnio pavojaus šaltinius, taip pat privalėjo laikytis Kelių eismo taisyklių 9 punkto reikalavimų: eismo įvykio dalyviai privalo laikytis visų būtinų atsargumo priemonių, nekelti pavojaus kitų eismo dalyvių, kitų asmenų ar jų turto saugumui ir aplinkai, taip pat siekdami išvengti nuostolingų padarinių arba juos sumažinti privalo imtis visų būtinų priemonių, išskyrus tuos atvejus, kai dėl to kiltų pavojus jų pačių, kitų žmonių gyvybei ar sveikatai arba tokios priemonės padarytų dar daugiau žalos, palyginti su ta, kurios būtų galima išvengti.

Draudikas taip pat nurodė, kad transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas draudikui pateiktame papildomame paaiškinime teigė, kad „jo valdomai transporto priemonei suskersavus iš paskos šios transporto priemonės važiuavęs autobusiukas sustoti suspėjo. Suspėjo savo valdomą transporto priemonę sustabdyti ir priešinga kryptimi, t. y., ta pačia kryptimi, kuria važiavo ir pareiškėjos valdoma transporto priemonė, važiuavęs dar vienas eismo dalyvis (L. L.).“ Atsižvelgdamas į tai, draudikas daro išvadą, kad, nepaisant metų laiko ir kelio dangos, objektyvi galimybė transporto priemonei „Nissan Primera“, jeigu nebūtų viršytas važiavimo greitis, išvengti transporto priemonių susidūrimo buvo, nes matomumas buvo geras, o transporto priemonė „GAZ 5A23507“ jau stovėjo.

Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo neturįs pagrindo keisti priimto sprendimo išmokėti pareiškėjai 50 procentų draudimo išmokos, atlyginančios draudiko nustatytą 1 258 Eur žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo (629 Eur).

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, (toliau – Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklės) 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Vartotojas ir finansų rinkos dalyvis privalo įrodyti tas aplinkybes, kuriomis remiasi kaip savo reikalavimų arba atsikirtimų pagrindu, išskyrus atvejus, kai remiamasi aplinkybėmis, kurių nereikia įrodinėti. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių pateiktus dokumentus ir paaiškinimus, darytina išvada, kad šalių ginčas kyla dėl draudiko sprendimo pripažinti, kad pareiškėja yra iš dalies atsakinga už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio metu padarytą žalą.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes ir pateiktus įrodymus, pažymėtina, kad draudikas teigė sprendimą dėl draudimo išmokos sumažinimo priėmęs vadovaudamasis 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyvių užpildyta eismo įvykio deklaracija, kurioje transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojai savo parašais patvirtino atsakomybę už eismo įvykio metu padarytą žalą, eismo įvykio dalyvių paaiškinimais apie faktines šio eismo įvykio aplinkybes ir eismo įvykio vietas ir automobilių sugadinimų apžiūrų duomenimis. Pareiškėjos atstovas, siekdamas paneigti iš karto po 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų užpildytą eismo įvykio deklaraciją, remiasi pataisyta eismo įvykio deklaracija, kurioje būtent automobilio „GAZ 5A23507“ valdytojas savo parašu patvirtino esąs atsakingas už kilusį eismo įvykį (pataisyti 2016 m. gruodžio 2 d. transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų pildytos eismo įvykio deklaracijos 15 laukelio duomenys).

TPVCAPDĮ 12 straipsnio 1 dalies 3 punkte nustatyta, kad eismo įvykio deklaracija yra pildoma tais atvejais, kai eismo įvykio dalyviai sutaria dėl eismo įvykio aplinkybių ir, vadovaudamiesi Kelių eismo taisyklių nuostatomis, nekviečia policijos į eismo įvykio vietą. Pagal minėtą straipsnį, esant nurodytoms sąlygoms, transporto priemonės valdytojas privalo eismo įvykio deklaracijoje nubraižyti eismo įvykio schemą, aprašyti eismo įvykio aplinkybes ir duoti visiems eismo dalyviams pasirašyti. Iš šios nuostatos darytina išvada, kad nagrinėjamu atveju abu 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyviai, priimdami sprendimą pildyti eismo įvykio

deklaraciją, patvirtino, jog sutaria dėl įvykio aplinkybių ir kad deklaracijoje nubraižyta įvykio schema, vaizduojanti situaciją transporto priemonių susidūrimo metu (13 laukelis), ir abiejų vairuotojų pažymėti teiginiai, labiausiai atitinkantys faktines įvykio aplinkybes (12 laukelis), yra tikri ir teisingi.

Vertinant 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaraciją, pažymėtina, kad pareiškėja, pildydama deklaracijos 12 laukelį, pažymėjo, kad eismo įvykis įvyko jos vairuojamai transporto priemonei „Nissan Primera“ stabdant, o automobilio „GAZ 5A23507“ vairuotojas pažymėjo, kad įvykis įvyko jo valdomai transporto priemonei stovint. Svarbu tai, kad 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracijos pastabose (14 laukelis) nebuvo nurodyta, kad transporto priemonės „Nissan Primera“ valdytoja prieš įvykstant 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykiui viršijo leistiną greitį.

Pažymėtina, kad draudikas nepagrįstai vadovaujasi iš karto po 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų užpildytos eismo įvykio deklaracijos 14 laukelio, kuriame vairuotojai patvirtino atsakomybę už eismo įvykio metu padarytą žalą, duomenimis, kaip įrodymu, patvirtinančiu transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų abipusę kaltę dėl eismo įvykio, nes jie buvo paneigti eismo įvykio dalyvių pataisyta eismo įvykio deklaracija. Kadangi iš karto po 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų užpildytos ir pataisytos eismo įvykio deklaracijų 14 laukelio duomenys apie valdytojų atsakomybę už eismo įvykio kilimą skiriasi, neįmanoma objektyviai nustatyti jų teisingumo, todėl jie turi būti vertinami kartu su kitais surinktais įrodymais.

Iš draudikui pateiktų eismo įvykio dalyvių paaiškinimų matyti, kad pareiškėja 2016 m. gruodžio 15 d. draudikui pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad priešpriešinio eismo juostoje važiuosį „automobilį „GAZ 5A23507“ dėl slidaus kelio sumėtė ir jis sustojo per visą kelią“, tuo pačiu metu atvažiavo pareiškėjos vairuojamas automobilis ir pareiškėja dėl slidaus kelio jo nespėjo sustabdyti. Pareiškėja 2017 m. gruodžio 27 d. draudikui pateiktuose papildomuose paaiškinimuose apie 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio aplinkybes nurodė, kad priešais jos vairuojamą automobilį „Nissan Primera“ važiavo L. L. valdoma transporto priemonė. Pareiškėja pabrėžė, kad jos vairuojamo automobilio greitis buvo 50 km/h. Pareiškėja nurodė, kad važiuodama į įkalnę staiga pamatė, kaip L. L. automobilis pasuko į griovį. Pareiškėja teigia, kad, pakilusi į kalnelį, pamatė kelyje stovintį automobilį „GAZ 5A23507“, todėl bandė sustabdyti automobilį, tačiau dėl slidaus kelio nespėjo sustoti ir atsitrenkė į automobilį „GAZ 5A23507“.

Transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas 2016 m. gruodžio 16 d. draudikui pateiktuose paaiškinimuose nurodė, kad prieš įvykstant 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykiui „oro sąlygos buvo labai apsunkintos – smarkiai snigo“. Kadangi priešais automobilį „GAZ 5A23507“ važiavusi transporto priemonė sustojo, ketindama sukti į kairę, automobilio „GAZ 5A23507“ valdytojas pradėjo stabdyti, tačiau automobilį sumėtė ir jis sustojo vidury kelio (užtvėrė kelią). Transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas nurodė, kad atvažiuojantis pareiškėjos vairuojamas automobilis „Nissan Primera“ atsitrenkė į kelią užstojusią transporto priemonę „GAZ 5A23507“, nors prieš pareiškėją važiuojo L. L. vairuojamas automobilis spėjo sustoti ir su automobiliu „GAZ 5A23507“ nesusidūrė. Automobilio „GAZ 5A23507“ valdytojas 2016 m. gruodžio 16 d. paaiškinimuose teigė, kad pareiškėja „labai pergyveno, nes automobilį ką tik įsigijo, todėl deklaracijoje surašėme, kad kaltas aš, bet faktiškai visa situacija komentavo, kad kalta būtent pareiškėja, kuri nepasirinko saugaus greičio, nes automobilis „GAZ 5A23507“ stovėjo, jis nevažiavo, buvo kliūtis, tačiau ji nebuvo avarijos priežastimi.“

Atsižvelgiant į 2016 m. gruodžio 16 d. draudikui pateiktus transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojo paaiškinimus, svarbu pažymėti, kad juose nurodytos aplinkybės, kad 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykis kilo dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ valdytojos kaltės, prieštarauja tiek iš karto po 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio užpildytos, tiek pataisytos eismo įvykio deklaracijos duomenims, pagrindžiantiems, kad transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas savo parašu patvirtino atsakomybę už 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio metu

padarytą žalą. 2016 m. gruodžio 16 d. transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojo paaiškinimai taip pat nelaikytini objektyviu įrodymu, vienareikšmiškai ir neginčijamai patvirtinančiu faktines 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio aplinkybes. Be to, atkreiptinas dėmesys, kad minėtuose paaiškinimuose transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas nenurodė aplinkybių, kad 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyviai, prieš pildydami eismo įvykio deklaraciją, susitarė dėl abipusės transporto priemonių „Nissan Primera“ „GAZ 5A23507“ vairuotojų kaltės.

Vertinant 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio dalyvių pateiktuose paaiškinimuose nurodytas aplinkybes taip pat pažymėtina, kad tiek pareiškėja, tiek transporto priemonės „GAZ 5A23507“ valdytojas patvirtino, jog prieš įvykstant eismo įvykiui prieš pareiškėją važiavo L. L. vairuojamas automobilis. Draudikas atsiliepime į pareiškėjos atstovo kreipimąsi iš esmės nurodė, kad L. L. neviršijo leistino važiavimo greičio, nes išvengė susidūrimo su transporto priemone „GAZ 5A23507“. Susidūrimo, draudiko teigimu, būtų išvengusi ir pareiškėja, jei prieš eismo įvykį nebūtų viršijusi leistino greičio. Svarbu pažymėti, kad Lietuvos bankui pateiktuose dokumentuose nebuvo nurodyta duomenų, kad pareiškėja iki 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio būtų lenkusi prieš jos vairuojamą transporto priemonę važiuosį L. L. vairuojamą automobilį ir kad ji judėjo didesniu greičiu nei minėtas automobilis. Lietuvos bankui pateiktuose dokumentuose nurodyta, kad iki L. L. valdomos transporto priemonės posūkio į griovį pareiškėja važiavo paskui šią transporto priemonę. Atsižvelgiant į tai ir įvertinus aplinkybę, kad 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio deklaracijos pastabose nebuvo nurodyta, kad transporto priemonės „Nissan Primera“ valdytoja viršijo leistiną greitį, darytina išvada, kad Lietuvos bankui pateikti įrodymai negali patvirtinti, kad transporto priemonė „Nissan Primera“ iki 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio judėjo didesniu greičiu, nei važiavo L. L. vairuojamas automobilis, ir kad transporto priemonės „Nissan Primera“ valdytoja prieš įvykstant eismo įvykiui važiavo viršydama leistiną greitį.

Pareiškėjos atstovas 2017 m. sausio 13 d. draudikui pateiktoje pretenzijoje nurodė, kad pareiškėja kreipėsi į 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio liudininką L. L. ir šis patvirtino, kad „gali paliudyti, jog važiavo priešais pareiškėją į įkalnę, kad pamatęs transporto priemonę „GAZ 5A23507“ turėjo nusukti į griovį ir kad matė, kaip pareiškėja atsitrenkė į viduryje kelio paliktą automobilį „GAZ 5A23507“. Pareiškėjos atstovas draudikui nurodė 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio liudininko L. L. duomenis (adresą, telefoną). Lietuvos Respublikos draudimo įstatymo (toliau – Draudimo įstatymas) 98 straipsnio 3 dalis įpareigoja draudiką prieš priimant sprendimą atsisakyti mokėti draudimo išmoką patikrinti visą jam prieinamą informaciją. Nagrinėjamu atveju Lietuvos bankui nebuvo pateikta įrodymų, galinčių patvirtinti, kad draudikas būtų kreipęsis į L. L., siekdamas patikrinti informaciją apie transporto priemonės „Nissan Primera“ važiavimo greitį prieš eismo įvykį. Darytina išvada, kad draudikas sprendimą, kad pareiškėja prieš eismo įvykį nesilaikė Kelių eismo taisyklių 9 ir 127 punktų reikalavimų, priėmė nepatikrinęs visos jam prieinamos informacijos ir vadovaudamasis dokumentais, kurie negali patvirtinti, kad pareiškėja prieš 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykį važiavo viršydama leistiną greitį ir nesilaikė visų būtinų atsargumo priemonių.

Pažymėtina, kad draudikas, remdamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalimi, privalo įrodyti aplinkybes, atleidžiančias jį nuo draudimo išmokos mokėjimo. Nagrinėjamu atveju draudikas atsiliepime į pareiškėjos atstovo kreipimąsi tik nurodė, kad sprendimas dėl abipusės transporto priemonių „Nissan Primera“ ir „GAZ 5A23507“ valdytojų kaltės dėl 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio taip pat buvo priimtas, atsižvelgiant į draudiko eksperto atliktos šių transporto priemonių apžiūros metu surinktus duomenis apie automobilių sugadinimų pobūdį, tačiau draudikas Lietuvos bankui nepateikė techninio pobūdžio ekspertinio vertinimo ar kitų įrodymų, galinčių pagrįsti, kad draudikas vertino 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio mechanizmą arba jo elementus, siekdamas nustatyti transporto priemonės „Nissan Primera“ greitį prieš eismo įvykį ir įvertinti, ar šio automobilio valdytoja turėjo techninę galimybę išvengti eismo įvykio. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad draudiko nurodytos aplinkybės, kad automobilių

susidūrimo pobūdis patvirtina jų valdytojų abipusę kaltę dėl eismo įvykio, yra nepagrįstos objektyviais įrodymais.

Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes, darytina išvada, kad draudikas sprendimą mokėti tik dalį draudimo išmokos priėmė neištyręs visų 2016 m. gruodžio 2 d. eismo įvykio aplinkybių, nesurinkęs įrodymų, neginčijamai patvirtinančių, kad abu eismo įvykio dalyviai yra atsakingi už eismo įvykio kilimą, ir nepatikrinęs visos prieinamos informacijos, galinčios turėti įtakos vertinant 2016 m. gruodžio 2 d. įvykio aplinkybes ir priimant sprendimą dėl draudimo išmokos dydžio. Atkreiptinas dėmesys, kad draudimo teisiniuose santykiuose draudėjas pripažįstamas silpnesne sutarties šalimi, dėl to jo teisės ir interesai turi būti ginami prioritetiškai. Kadangi draudikas nesurinko neginčijamų įrodymų, galinčių patvirtinti sprendimą išmokėti 50 procentų draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo, remiantis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalyje įtvirtinta įrodinėjimo naštos draudikui paskirstymo taisykle, darytina išvada, kad draudiko sprendimas išmokėti sumažintą draudimo išmoką negali būti laikomas pagrįstu.

Atsižvelgiant į tai, kad šalių ginčo dėl draudiko apskaičiuoto 1 258 Eur draudimo išmokos, atlyginančios žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo, nėra, o Lietuvos bankui pateikti įrodymai patvirtina, kad draudikas pareiškėjai yra išmokėjęs 629 Eur draudimo išmoką, draudikui kyla pareiga išmokėti 629 Eur neišmokėtą draudimo išmoką, visiškai atlyginančią žalą dėl transporto priemonės „Nissan Primera“ sunaikinimo.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.1 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

1. Patenkinti pareiškėjos I. B. reikalavimą – rekomenduoti AAS „BTA Baltic Insurance Company“ išmokėti pareiškėjai 629 Eur neišmokėtą draudimo išmoką, visiškai atlyginančią žalą dėl sunaikintos transporto priemonės „Nissan Primera“.

2. Įpareigoti draudiką per mėnesį nuo šio sprendimo priėmimo dienos raštu informuoti Lietuvos banką apie sprendimo rezoliucinės dalies 1-ame punkte nurodytos rekomendacijos įgyvendinimą (neįgyvendinimą). Draudikui neįvykdžius minėtos rekomendacijos, apie tai bus paskelbta Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius